

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W KIELCACH

PRIORYTET

POLECONY

ZA POTWIERDZENIEM
ODBIORU
KOPIA

WYŚLANO DNIA:

10. 08. 2018

L. dz. 2322 Podpis *Kusol*

Kielce, dnia 10.08.2018 r.

WK.60.8.2018

Pani Bożena Szczypiór
Wójt Gminy Wodzisław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w okresie od 19 marca do 25 maja 2018 roku kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Wodzisław za 2017 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 27 czerwca 2018 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową **Gminy Wodzisław**. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

W Gminie nie został powołany Zastępca Wójta. Zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym² Wójt, w drodze zarządzenia, powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę. Z uwagi na liczbę mieszkańców, stosownie do postanowień art. 26a ust. 2 ww. ustawy, w Gminie Wodzisław może być powołany jeden zastępca Wójta. Zgodnie z art. 28g ww. ustawy, w przypadku zaistnienia jednej z – enumeratywnie wymienionych – przemijających przeszkód w wykonaniu zadań i kompetencji Wójta (m.in. spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni), zadania i kompetencje Wójta przejmuje jego zastępca, zaś w razie niepowołania zastępcy – osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 28h ustawy. Wskazana regulacja w sposób jednoznaczny określa zasady kierowania gminą, z tego względu, przy zaistnieniu okoliczności w niej przewidzianych, nieobsadzenie stanowiska Zastępcy Wójta może prowadzić do naruszenia ciągłości działania organu wykonawczego gminy, w tym w zakresie wykonania budżetu.

W Regulaminie Organizacyjnym wprowadzonym zarządzeniem Nr 157/05 Wójta z dnia 30 grudnia 2005 roku ze zmianami w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy przewidziano stanowisko Zastępcy Wójta.

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 561 ze zm., dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych,

² Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.

10/2018
K

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- 1.** W dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości – zarządzenie Nr 115/2016 Wójta z dnia 30 grudnia 2016 roku - stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a)** opis konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” zawarty w polityce rachunkowości nie jest dostosowany do faktycznych zasad funkcjonowania tego konta w księgach rachunkowych Urzędu w zakresie wydatków i dochodów. W Urzędzie funkcjonuje odrębny rachunek dla wydatków (130W), dla dochodów z tytułu m.in. czynszów najmu i dzierżawy, wieczystego użytkowania, opłat za wodę i ścieki (130A) oraz odrębny dla dochodów z tytułu podatków i opłat (130D), które to konto służy również do powtórzonych zapisów do konta 133 „Rachunek budżetu” w zakresie subwencji, dotacji i udziałów w podatku dochodowym. Opisane w polityce zasady dla konta 130 odnoszą się do sytuacji, w której w Urzędzie funkcjonuje zarówno wspólny rachunek dla dochodów i wydatków jednostki i organu, jak i rachunki odrębne, natomiast zadaniem kierownika jednostki jest na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku opracować przyjęte w danej jednostce zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont oraz ich powiązania z kontami księgi głównej w sposób jednoznaczny, dostosowany do potrzeb jednostki.
 - b)** w opisie zasad funkcjonowania konta 133 „Rachunek budżetu” wprowadzono zapis, iż na koncie 133 ujmuje się wpływ środków pieniężnych na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Środki te ujmowano na wyodrębnionym w tym celu rachunku bankowym dla budżetu na koncie 133-29, pomimo iż nie stanowią dochodów gminy i powinny być ujmowane na wyodrębnionym w tym celu w ewidencji Urzędu koncie 139 „Inne rachunki bankowe”,
 - c)** w zał. nr 1 „Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych” do ww. zarządzenia w części „Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych” zawarto zapis, iż księgi rachunkowe prowadzi się przy zastosowaniu technik komputerowych, pomimo iż w Urzędzie w sposób ręczny prowadzona jest ewidencja szczegółowa do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wg przedsiębiorców wnoszących opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
 - d)** w zał. nr 3b „Wykaz kont syntetycznych i analitycznych oraz zasady funkcjonowania kont dla Urzędu Gminy” nie dokonano zmian opisu kont zespołu „4” oraz konta 860 „Wynik finansowy” i 760 „Pozostałe przychody operacyjne” poprzez wprowadzenie uregulowań wynikających z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 listopada 2015 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³, które weszło w życie w dniu 1.01.2016 roku.
 - e)** w zał. nr 3f „Opis systemu przetwarzania danych” w wykazie stosowanych w Urzędzie programów komputerowych nie uwzględniono programu KOMADRES Przedsiębiorstwa Informatyki „ETOB-RES” sp. z o. o. z Rzeszowa, który służy do ewidencji opłat za wodę i ścieki.
 - f)** nie zawarto uregulowań w zakresie ewidencji księgowej rozliczeń podatku od towarów i usług VAT, w związku z obowiązującą od dnia 1.01.2017 roku w Gminie Wodzisław centralizacją

³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1954,

rozliczeń podatku VAT, a w szczególności nie określono: sposobu ewidencji księgowej operacji dotyczących podatku VAT w zakresie dochodów i wydatków budżetowych, sposobu ewidencji zwróconego przez Urząd Skarbowy podatku VAT, sposobu ujmowania zaokrągleń z tytułu VAT. Powyższe narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a) i lit. c) ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości⁴ oraz § 15 ust. 1 pkt 1 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵.

2. W wyniku porównania sald kont syntetycznych organu i jednostki na dzień 31.12.2017 rok (BZ) i na dzień 1.01.2018 rok (BO) stwierdzono, iż salda kont „Fundusz jednostki” i 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki Urząd Gminy 31.12.2017 r. (BZ) zostały wykazane jako salda dwustronne Wn i Ma z jednoczesnym wykazaniem salda jednostronnego. Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych 1.01.2018 r. (BO) wykazano tylko salda dwustronne Wn i Ma. Nieprawidłowość narusza art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania konta 800 i 851 określone w załączniku nr 3 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku, zgodnie z którymi zarówno konto 800, jak i 851 wykazują na koniec roku salda jednostronne (Ma).
3. W zakresie dokonywania wtórnych zapisów na koncie 130D „Rachunek bieżący jednostki – dochody” ustalono, iż na koncie tym ujmowano dochody z tytułu podatków lokalnych i opłat, które wpływają na wyodrębniony rachunek bankowy. Zapisów na koncie 130D dokonywano tylko w zakresie wpływów (strona Wn) w korespondencji ze stroną Ma konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, natomiast nie ujmowano operacji wynikających z danego wyciągu bankowego dotyczących przekazania uzyskanych dochodów z ww. tytułów na rachunek bankowy budżetu, które ujmowano tylko w ewidencji budżetu na stronie Wn konta 133 „Rachunek budżetu” w korespondencji ze stroną Ma konta 222-02 „Rozliczenia dochodów budżetowych”. Ogółem kwota przekazanych dochodów z tytułu podatków lokalnych i opłat za 2017 rok wynosi 3.209.140,47 zł. Powyższe wskazuje na brak zgodności zapisów i czystości obrotów między jednostką a bankiem i uniemożliwia dokonanie sprawdzenia zgodności salda końcowego wyciągu bankowego z ewidencją księgową jednostki. Powyższe narusza art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości i zasady funkcjonowania konta 130 określone w zał. nr 3 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku oraz w obowiązującej w Urzędzie polityce rachunkowości.
4. Stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego oraz nieprzestrzegania zasad funkcjonowania kont budżetu i Urzędu przy księgowaniu nw. operacji gospodarczych:
 - a) na koncie 133 „Rachunek budżetu” w korespondencji z kontem 240 „Pozostałe rozrachunki” ujmowano operacje dotyczące kaucji wnoszonych przez najemców lokali gminnych na kwotę ogółem 13.250,31 zł, które w tym samym dniu deponowano na lokacie terminowej w banku prowadzącym obsługę Gminy,

⁴ Dz. U. 2017 r. poz. 2342 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości,

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 760 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku,

- b) naliczenia i zapłaty na rzecz Świętokrzyskiej Izby Rolniczej 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego w kwocie 24.419,36 zł i należnych składek członkowskich w kwocie 17.099,93 zł za przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń, operacje rozrachunków z towarzystwami ubezpieczeniowymi w kwocie 18.361,00 zł z tytułu składek na ubezpieczenie samochodów strażackich, pojazdów specjalistycznych, budynków gminnych, mienia i sprzętu, imienne strażaków oraz rozrachunki Powiatowym Urzędem Pracy i gminnymi jednostkami z tytułu refundacji poniesionych wydatków ujmowano na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, zamiast 240 „Pozostałe rozrachunki”.
- c) przychody z tytułu sprzedaży nieruchomości gruntowych w obrębach: Klemencice, Przewody, Łany, Krężoły, Wodzisław i Lubcza w kwocie 134.603,00 zł oraz z tytułu odszkodowania za nieruchomości w związku z budową drogi S-7 w kwocie 430.260,61 zł ujmowano na koncie 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, zamiast 760 „Pozostałe przychody operacyjne”.
- d) operacje dotyczące wpływu na rachunek bankowy Urzędu-wydatki środków z tytułu zapłaty przez jednostki gminne not księgowych w kwocie ogółem 14.026,91 zł za ogrzewanie i energię elektryczną, za usługi telekomunikacyjne, za usługi pocztowe, z tytułu refundacji składki ubezpieczeniowej dla GBP, OPS, GOSiR w kwocie ogółem 1.498,38 zł oraz z tytułu refundacji kosztów z Powiatowego Urzędu Pracy w kwocie 777,60 zł ujmowano w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” w korespondencji ze stroną Ma konta 130W „Rachunek bieżący jednostki-wydatki” ze znakiem minus, zamiast na stronie Wn 130W w korespondencji ze stroną Ma konta 201 wraz z obustronnym ujemnym zapisem technicznym na koncie 130W. Operację zwrotu w dniu 31.12.2017 roku z rachunku bieżącego wydatków (130W) na rachunek budżetu (133) środków pieniężnych w kwocie 1.329,98 zł otrzymanych na realizację wydatków ujęto w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 130W w korespondencji ze stroną Ma konta 223-001 „Rozliczenie wydatków budżetowych” ze znakiem minus, zamiast ująć na stronie Wn konta 223-001 w korespondencji ze stroną Ma konta 130W ze znakiem plus wraz z ujemnym zapisem technicznym na koncie 130W. Powyższe działania opisane w pkt d) spowodowały, iż wartość obrotów po stronie Wn i Ma na koncie 130W w ww. dniach nie jest zgodna z obrotami na wyciągu bankowym w tym samym dniu.

Powyższe sposoby ujmowania operacji naruszają art. 15 ust. 1 i art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w zał. nr 2 i nr 3 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku, jak również zasady funkcjonowania kont określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości oraz w przypadku pkt d) wewnętrzne zasadami ustalonymi w polityce rachunkowości w zał. nr 1 „Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych”, pkt 4 „Dowody księgowe i ewidencja zdarzeń”, lit. g), w którym wskazano, iż „zwroty z tytułu refundacji poniesionych wydatków dokonane w tym samym roku budżetowym: z tytułu zwrotu przez pracowników za rozmowy telefoniczne, za pobór energii od innych jednostek obcych, refundacji PUP i inne zarachowywane są jako dochody”.

- 5. W zakresie terminowego ujmowania zdarzeń w księgach rachunkowych ustalono, iż:
 - zdarzenia dotyczące zmniejszenia wartości środków trwałych (konto 011 „Środki trwałe”) w kwocie 6.989,00 zł i zwiększenia wartości środków trwałych w kwocie 3.414.339,17 zł nie zostały ujęte we właściwych okresach sprawozdawczych na skutek nieterminowego

sporządzania przez wydziały merytoryczne dowodów OT, a tym samym nieterminowo zostały przyjęte na stan środków trwałych. Opóźnienia wyniosły od 3 do 17 miesięcy,

- operacje zwiększenia pozostałych środków trwałych (konto 013 „Pozostałe środki trwałe”) w kwocie 3.973,90 zł zostały ujęte w księgach miesiąca, w którym dokonano zapłaty, zamiast w miesiącu którego dotyczyły (wpływ do Urzędu w terminie umożliwiającym terminowe przyjęcie środka),
- operacje naliczenia ryczałtu za używanie przez pracowników Urzędu samochodów prywatnych do celów służbowych w 2017 r. (za wyjątkiem stycznia, lipca i grudnia) w kwocie 10.376,58 zł ujęto w koszty na stronie Wn konta 409 „Pozostałe koszty rodzajowe” w miesiącach zapłaty, zamiast w miesiącach, których naliczenie dotyczyło.
- składki na PFRON w 2017 r. w kwocie 42.556,00 zł ujmowano na stronie Wn konta 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” w koszty miesiąca, w którym dokonano wpłaty składki, zamiast w koszty miesiąca, którego dotyczyła wpłata, za wyjątkiem naliczenia za grudzień 2017 r., które ujęto w kosztach grudnia danego roku,
- naliczenia diet dla radnych za luty i kwiecień 2017 r. w kwocie 15.280,00 zł ujęto na stronie Wn konta 409 „Pozostałe koszty rodzajowe” w koszty miesiąca maja, zamiast w miesiącach, których naliczenie dotyczyło.

Powyższe narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

6. W zakresie przeprowadzania inwentaryzacji stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a) w dniu 15.01.2018 r. sporządzono 267 „Protokołów porównania danych ksiąg rachunkowych z dokumentami wg stanu na dzień 31.12.2017 roku” dotyczących sald kont analitycznych: 020, 030, 080, wszystkich kont analitycznych zespołu „2”: 201, 221, 225, 226, 229, 231, 234, 240, 290, 071, 072, 800, 851 i 860. Wszystkie Protokoły zostały sporządzone wg jednego wzoru. W każdym protokole wskazano numer analitycznych konta z jego nazwą oraz wartość bez wskazania czy jest to saldo Wn czy Ma. W każdym protokole zawarto zapis, iż saldo jest prawidłowe, nie wystąpiły salda zaniżone ani zawyżone. Tak udokumentowana inwentaryzacja nie spełnia wymogów prawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji drogą weryfikacji, bowiem nie dokonano porównania danych rachunkowych z odpowiednimi dokumentami. Ograniczono się tylko do sporządzenia protokołów, do których wpisano nazwy danego konta wraz z saldem, które to dane wynikają wprost z ewidencji księgowej. W protokołach nie wskazano natomiast poszczególnych dowodów księgowych - dokumentów źródłowych niezbędnych do przeprowadzenia inwentaryzacji metodą weryfikacji. Za brakiem właściwego dokonania weryfikacji sald przemawia dodatkowo fakt, iż m.in. w zakresie sald kont dotyczących podatków i opłat (konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”) wskazywano salda analityczne ogółem według podziałek klasyfikacji budżetowej, które to salda były wykazywane jednostronnie (Wn) i były zgodne z ewidencją księgową analityczną, natomiast w szczegółowej ewidencji wg podatników, gospodarstw domowych oraz dłużników w zakresie opłat występują salda obustronne Wn i Ma wskazujące na występowanie zarówno zaległości, jak i nadpłat; w zakresie konta 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wskazano obroty po stronie Wn i Ma, zamiast wskazać saldo jednostronne, które wg stanu na dzień 31.12.2017 roku jest saldem Wn – co również nie zostało wyjaśnione; brak ujawnienia nierzetelnych sald konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” w zakresie kilkunastu inwestycji; z protokołów nie wynika w żaden sposób czego dotyczy saldo konta 226 „Należności długoterminowe”.

Weryfikacja polegająca na przepisaniu z ewidencji księgowej do „Protokołu weryfikacji” nazw i kwot dla danego konta analitycznego nie pozwala na ustalenie stanu rzeczywistego i nie ujawnia żadnych rozbieżności między ewidencją księgową a dokumentami źródłowymi. Również salda kont organu: 222, 224, 240, 909, 960 i 961 zostały inwentaryzowane poprzez sporządzenie protokołów bez wskazania czego salda dotyczą i na podstawie jakich dokumentów źródłowych dokonano weryfikacji. Ustalono ponadto, iż na dzień 31.12.2016 r. nie przeprowadzono w ogóle inwentaryzacji sald kont organu 222, 224, 240, 909, 960 i 961.

b) w zakresie inwentaryzacji salda konta 011 ustalono:

- w dniu 19.01.2018 r. sporządzono arkusz z przeprowadzenia w dniach od 3 do 19.01.2018 r. inwentaryzacji w drodze weryfikacji salda konta 011 „Środki trwałe” w zakresie gruntów Gminy Wodzisław, w którym wymieniono 460 pozycji (działek) wskazując ich położenie wg obrębów, opis, nr działki, powierzchnię oraz wartość. Wartość zinwentaryzowanych nieruchomości wyniosła ogółem 3.553.224,53 zł. Nie wskazano dokumentu, na podstawie którego dokonano weryfikacji - na podstawie którego dana nieruchomość została przyjęta na stan mienia gminnego wraz z datą jego przyjęcia. Z arkusza nie wynika, by grunty stanowiące mienie Gminy wykazane w ewidencji księgowej (konto 011) w Referacie Finansów zostały porównane z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości prowadzoną na stanowisku ds. gospodarki majątkiem gminy. W protokole inwentaryzacji w drodze weryfikacji salda konta 011 w zakresie gruntów wg stanu na dzień 31.12.2016 r. również nie wskazano dokumentów źródłowych.
- w dniu 19.01.2018 r. sporządzono arkusz z przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze weryfikacji salda konta 011 (za wyjątkiem gruntów), wskazując jedynie nazwę przedmiotu inwentaryzowanego oraz jego cenę i wartość. W arkuszu wymieniono 509 pozycji o wartości ogółem 48.982.395,45 zł, wskazując jako przedmioty podlegające inwentaryzacji m.in. rurociągi, kanalizacje, oświetlenie, sieci wodociągowe, drogi, przebudowy dróg, ogrodzenia, pompy głębinowe, budynki. Inwentaryzacja ta nie spełnia wymogów prawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji.

Ponadto arkusz inwentaryzacyjny obejmuje pozycje, które nie podlegają weryfikacji a podlegają spisowi z natury, np. budynki i pomieszczenia, wiaty, szafy sterownicze, urządzenia i maszyny, kocioł c.o. oraz środki transportu. Ogółem ww. pozycje stanowiły kwotę 8.108.704,78 zł.

Ustalono, iż przeprowadzona na dzień 31.12.2016 r. inwentaryzacja sald konta 011 (za wyjątkiem gruntów) również nie spełnia wymogów prawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji, bowiem na okoliczność przeprowadzenia inwentaryzacji sporządzono protokoły wskazując w nich nazwę analityczną konta 011 wg grup (np. 011_002 Budynki, 011_003 Budowle) wraz z saldem ogółem. Nie dokonano natomiast porównania danych ksiąg rachunkowych (ewidencja analityczna do konta 011) z odpowiednimi dokumentami źródłowymi.

- c)** na części kont 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” dla inwestycji rozpoczętych w latach ubiegłych na kwotę ogółem 329.416,28 zł nie wykazywano obrotów co najmniej od 2014 roku. Analiza stanów na koncie 080 wykazała, iż pomimo zakończenia części zadań inwestycyjnych i użytkowania powstałych w ten sposób środków trwałych bądź nie podjęcia ich dalszej realizacji i nie wykazywania obrotów na koncie 080 dla danego zadania, do dnia kontroli nie dokonano stosownych zapisów rozliczających dane inwestycje w księgach rachunkowych (konto 080), w związku z tym konto to nie wykazywało realnych sald. Nakłady poniesione na zadania inwestycyjne zostały wykazane w protokołach weryfikacji konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” wg stanu na dzień 31.12.2017 r., 31.12.2016 r., 31.12.2015 r. i 31.12.2014 r.,

co wskazuje na wykazywanie nierealnych sald również w latach ubiegłych oraz brak ujawnienia tego stanu w trakcie przeprowadzania corocznej inwentaryzacji inwestycji drogą weryfikacji sald. Powyższe działania spowodowały również, iż w Bilansie Urzędu sporządzonym wg stanu na dzień 31.12.2017 roku (jak i lat wcześniejszych) wykazane saldo środków trwałych i inwestycji nie było zgodne ze stanem rzeczywistym.

Przeprowadzenie inwentaryzacji aktywów i pasywów w sposób, który nie ustala stanu rzeczywistego, brak właściwego udokumentowania przeprowadzenia inwentaryzacji oraz brak zinwentaryzowania sald kont budżetu wg stanu na dzień 31.12.2016 r. narusza art. 26 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 oraz art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Na skutek nierealnie przeprowadzonej inwentaryzacji, nie ustalono rzeczywistego stanu aktywów i pasywów, co wpływało na rzetelność sporządzanych sprawozdań finansowych stosownie do art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

7. Konto 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wg stanu na dzień 31.12.2017 r. wykazuje saldo Wn w kwocie 21.639,42 zł, pomimo, iż zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 851 określonymi w zał. nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku oraz w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości konto to może wykazywać tylko saldo Ma. Jednocześnie po stronie aktywów występował stan środków pieniężnych na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i stan należności z tytułu udzielonych pożyczek ze środków ZFŚS, co potwierdza że saldo Wn konta 851 było nierzetelne, tym samym naruszono art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
8. W sprawozdaniach finansowych sporządzonych na dzień 31.12.2017 roku w zakresie danych wykazanych w kolumnie „Stan na koniec roku” stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a) w Bilansie z wykonania budżetu Gminy:
 - w Aktywach w poz. I.1.1 „Środki pieniężne budżetu” wykazano 1.000.180,79 zł, zamiast 37.030,48 zł, bowiem kwota 949.900,00 zł dotyczyła lokaty overnight założonej w dniu 29.12.2017 r. a kwota 13.250,31 zł dotyczyła lokat terminowych utworzonych z kaucji wnoszonych przez najemców lokali gminnych. Kwoty te winny być wykazane w poz. I.1.2 „Pozostałe środki pieniężne”
 - w Pasywach w poz. I.2 „Zobowiązania wobec budżetów” wykazano 56.260,56 zł, podczas gdy z ewidencji księgowej konta 224 „Rozrachunki budżetu” (saldo Ma) wynikała kwota 1.752,60,59 zł. Różnicę w wysokości 54.507,96 zł stanowiło saldo Ma konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, które należało wykazać w poz. I.3 „Pozostałe zobowiązania”.
 - b) w Bilansie Urzędu Gminy:
 - w Aktywach w poz. A.IV.1 „Akcje i udziały” wykazano 0,00 zł, zamiast 27.000,00 zł, bowiem kwota ta dotyczy posiadanych przez Gminę udziałów w Euroubojni i Gieldzie Rolnej, która stanowi saldo konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe”. Kwotę udziałów bezpodstawnie wykazano w poz. A.IV.3 „Inne długoterminowe aktywa finansowe”.
 - w Pasywach w poz. C.II.1 „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług” wykazano 243.560,29 zł, zamiast 119.724,14 zł stanowiącej saldo Ma konta 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”, bowiem bezzasadnie w tej poz. ujęto saldo Ma konta 240 „Pozostałe rozrachunki” w kwocie 123.836,15 zł, dotyczące w całości depozytów i zabezpieczeń wykonania umów, które podlegało wykazaniu w poz. C.II.6 „Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów)”, w której to pozycji wykazano 0,00 zł.

Ponadto, iż w części B. *Informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej* pod symbolem:

- 1. „Umorzenia wartości niematerialnych i prawnych” wykazano kwotę 255.780,3840 zł, zamiast kwoty 199.619,81 zł, która wynika z sumy sald kont: 071-006, 072-16, 072-17 i 072-18.

- 2. „Umorzenie środków trwałych” wykazano kwotę 19.574.224,98 zł, zamiast wykazać kwotę 19.444.931,25 zł, która wynika z sumy sald kont: 071-001 do 071-009, pomniejszonej o saldo konta 071-006, które dotyczy umorzenia wartości niematerialnych i prawnych metodą stopniową.

c) w Zestawieniu zmian w funduszu:

– w pozycji I.1.3. „Środki na inwestycje” wykazano kwotę 2.933.164,84 zł, która nie stanowi odzwierciedlenia sum wydatków poniesionych w 2017 roku na inwestycje klasyfikowanych w § 605 i 606 (konto 130W) wykazanych w sprawozdaniu jednostkowym Rb-28S Urzędu za 2017 rok (kol. 6) w wysokości 2.798.681,84 zł. Różnica w kwocie ogółem 134.483,00 zł dotyczy dotacji celowych w kwocie 71.483,00 zł (60014/§6300), dla SPZOZ w kwocie 35.000,00 zł (85121/§6220) oraz środków na Fundusz Wsparcia Policji w kwocie 28.000,00 zł (75402/§6170). Kwota 2.933.164,84 zł została wykazana w sprawozdaniu Rb-NDS za 2017 rok w wierszu „Wydatki majątkowe”. Do wydatków majątkowych zalicza się wydatki na dotacje, jak i wydatki na inwestycje. Ww. kwota 134.483,00 zł dotyczy środków przekazanych innym jednostkom w formie dotacji na podstawie zawartych umów/porozumień, które podlegały wykazaniu w pozycji I.2.4 „Dotacje i środki na inwestycje” jako dotacje, a nie wydatki na inwestycje.

Stwierdzono ponadto, iż w księgach rachunkowych Urzędu równowartość środków wydatkowanych na sfinansowanie inwestycji (wg § 605 i 606) ewidencjonowano w momencie zapłaty na stronie Wn konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” w korespondencji ze stroną Ma konta 130W „Rachunek bieżący jednostki-wydatki”, bez stosowania równoległego zapisu na stronie Wn konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji ze stroną Ma konta 800 „Fundusz jednostki”, który to zapis ujęto zbiorczo według klasyfikacji w dniu 31.12.2017 roku.

– w poz. III.1 „Zysk netto” wykazano 17.646.056,70 zł, pomimo, iż saldo Ma konta 860 „Wynik finansowy” wynosi 17.646.656,70 zł.

Wykazanie w sprawozdaniach finansowych danych niezgodnych z ich treścią ekonomiczną, narusza § 17 ust. 4, 5 i 6 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku, w związku ze wzorami sprawozdań Bilans z wykonania budżetu gminy, Rachunek zysków i strat oraz Zestawienie zmian w funduszu stanowiących odpowiednio zał. nr 9, nr 7 i nr 8 do ww. rozporządzenia oraz art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości.

W 2017 roku Gmina udzieliła dotacji dla Powiatu na budowę drogi gminnej wg podziałki 600/60014/§6300 „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych” w kwocie ogółem 71.483,00 zł; dla Komendy Wojewódzkiej Policji na zakup samochodu służbowego wg podziałki 754/75404/§6170 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych” w kwocie ogółem 28.000,00 zł oraz dla Gminnego Ośrodka Zdrowia na zakup sprzętu rehabilitacyjnego wg podziałki 851/85121/§6220 „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów

publicznych” w kwocie ogółem 35.000,00 zł. Przekazanie środków ujmowano zapisem: Wn 224_wg klasyfikacji i Ma 130W.

Bezpodstawnie pod datą 31.12.2017 roku dokonywano przeksięgowania środków udzielonych dotacji z konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” na konto 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” oraz/lub konta kosztowe 401 i 402, następnie kwoty dotacji ujmowano jako środki na sfinansowanie inwestycji na stronie Wn konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji ze stroną Ma konta 800 „Fundusz jednostki” (konto analityczne 800-001-0014 „Środki na inwestycje”), po czym dokonywano przeksięgowania na koniec roku obrotowego kwoty dotacji jako równowartości środków wykorzystanych na inwestycję z konta 810 (strona Ma) na stronę Wn konta 800-001-0024.

Powyższe spowodowało nierzetelne sporządzenie sprawozdania Zestawienie zmian w funduszu w zakresie wykazania zawyżonych danych poz. I.1.3. *Środki na inwestycje* oraz sprawozdania Rachunek zysków i strat w zakresie wykazywania zawyżonych danych dotyczących kosztów działalności operacyjnej, które zostały zawyżone o wysokość udzielonych dotacji na inwestycje. Dotacje zostały udzielone wg §§ 6170, 6220 i 6300, które zaliczają się do paragrafów wydatków majątkowych, a równocześnie są wydatkami na dotacje i wpłaty na rzecz państwowych funduszy celowych, nie są to stricte wydatki na inwestycje, do których zaliczają się wydatki wg §§ 605 i 606 (w j.s.t.).

Powyższe narusza zasady funkcjonowania ww. kont określone w zał. nr 3 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku i w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, art. 4 ust. 1 i ust. 2 oraz 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

9. W Zestawieniu zmian w funduszu jednostki sporządzonym wg stanu na dzień 31.12.2017 roku w poz. 1.2 „Zrealizowane wydatki budżetowe” wykazano kwotę 11.899.616,26 zł, w poz. 2.2 „Zrealizowane dochody budżetowe” wykazano kwotę 26.846.992,67 zł, podczas gdy na nw. kontach analitycznych 800 wykazano obroty w innych kwotach, tj.
- na stronie Ma konta 800-001-0012 „Fundusz jednostki zrealizowane wydatki budżetowe” wykazano kwotę 25.318.151,27 zł, na którą składają się dwie pozycje 13.418.532,01 zł i 11.899.619,26 zł. Konto wykazuje saldo Ma 25.318.151,27 zł.
 - na stronie Wn konta 800-001-0022 „Fundusz jednostki zrealizowane dochody budżetowe” wykazano kwotę 40.265.524,68 zł, na którą składają się dwie pozycje 38.801.044,68 zł i 1.464.480,00 zł. Konto wykazuje saldo Wn 40.265.524,68 zł.

Zatem obroty na koncie 800 „Fundusz jednostki” w zakresie zrealizowanych dochodów i wydatków nie odpowiadają kwotom faktycznie zrealizowanych dochodów i wydatków wykazanych w jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S Urzędu za 2017 r., co uniemożliwia sporządzenie sprawozdania finansowego w oparciu o konto 800 (w zakresie sald kont pomocniczych 800-001-0012 i 800-001-0022). W ww. poz. Zestawienia zmian w funduszu wykazano dane zgodne z kwotami faktycznie wykonanych dochodów i wydatków oraz kwotami wykazanymi w sprawozdaniach jednostkowych Rb-27S i Rb-28S za 2017 rok.

Powyższe narusza art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

10. W zakresie sporządzania jednostkowych rocznych sprawozdań budżetowych Urzędu Rb-27S i Rb-27ZZ za 2017 rok ustalono następujące nieprawidłowości:

a) w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2017 r., sporządzonym 19.02.2018 r., (korekta nr 3 z 3.04.2018 r.):

- w kol. 8 „Dochody otrzymane” w podziale budżetowej 756/75621/0010 „Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych” wykazano kwotę 2.310.109,00 zł, pomimo iż w 2017 r. na rachunek bankowy budżetu wpłynęły udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie 2.375.870,00 zł - różnica wynosi 66.925,00 zł i wynika z faktu, iż do dochodów otrzymanych w 2017 roku nie zaliczono udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie ogółem, które wpłynęły na rachunek bankowy w styczniu 2017 roku, a dotyczyły 2016 roku. Nieprawidłowość wystąpiła również w przypadku sprawozdań za miesiące kończące poszczególne kwartały 2017 roku.
- w zakresie danych wykazanych w kol. „Saldo końcowe” (kol. 9 „Należności pozostałe do zapłaty ogółem” oraz kol. 11 „nadpłaty”) ustalono, iż:
 - dane w zakresie nadpłat (kol. 11) w podziałkach klasyfikacji budżetowej 75615/§0310 i §0320 i 75616/§0310, §0320, §0330 i §0340 oraz 40002/§083, 70005/§0750, 90002/§0490 nie wynikają z ewidencji analitycznej konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wg ww. podziałek, bowiem na stronie Ma konta 221 wykazano kwoty 0,00 zł, za wyjątkiem podziałki 70005/§0750, dla której wykazano 1.376,22 zł. W sprawozdaniu wykazano inne kwoty, które to kwoty są zgodne z danymi szczegółowej ewidencji podatkowej i ewidencji opłat,
 - w kol. 9 w podziale klasyfikacji 90095/§0830 wykazano kwotę 22.571,47 zł, która wynika z ewidencji analitycznej konta 221 wg ww. podziałki, natomiast jest niezgodna z kwotą wykazaną w szczegółowej ewidencji opłat wg ww. podziałki, tj. 22.588,03 zł,
 - w kol. 9 w podziale 75601/§0350, 75616/§0360 i 75616/§0500, 75621/§0020 wykazano kwoty odpowiednio 16.793,33 zł, 555,97 zł, 327,61 zł i 0,00 zł, pomimo, iż z ewidencji analitycznej konta 221 wg ww. podziałek wynikają kwoty odpowiednio 17.647,33 zł, 5.750,97 zł, 1.071,67 zł i 73,59 zł.

Powyższe wskazuje również na niezachowanie zgodności sald ewidencji syntetycznej z ewidencją analityczną w zakresie konta 221. Brak wykazania nadpłat w zakresie ww. podatków i opłat w ewidencji analitycznej i tym samym syntetycznej, spowodował, iż jako BZ 2017 r. i BO 2018 r. wykazano po stronie Ma konta 221 kwotę 1.376,22 zł, zamiast faktycznej kwoty nadpłat 15.910,89 zł. Powyższe narusza zasady funkcjonowania konta 221 zawarte w zał. nr 3 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku oraz art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- kwoty dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe wskazane w kol. 5 „Należności” w podziałkach 75601/§0350, 75616/§0360 i 75616/§0500 nie są zgodne z kwotami wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów (kol. Należności). Różnica wynosi 6.089,00 zł. Ponadto w kol. 7 „Dochody wykonane” w podziale 756/75601/0350 wykazano kwotę 1.391,00 zł pomimo, iż w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów w kol. „Dochody wykonane” dla tej podziałki klasyfikacji budżetowej wykazano 845,00 zł.

Powyższe narusza § 9 ust. 1 i 2 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶, zasady sporządzania danych w powyższym zakresie określone Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej zał. nr 39 do tegoż rozporządzenia.

- b) w sprawozdaniu Rb-27ZZ Urzędu z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za okres 2017 r. (z 10.01.2018 r.):
- wykazano dane w kwocie 465,00 zł wg podziałki 750/75011/§083 dotyczące opłat za udostępnianie danych osobowych. Dochody te wpływały na rachunek budżetu (133) i były ujmowane w ewidencji księgowej budżetu na stronie Wn konta 133 „Rachunek budżetu” (100%) w korespondencji ze stroną Ma konta 224-48 „Rozrachunki budżetu” wg 750/75011/§0690 w wysokości 95% opłaty oraz 224-48 wg 750/75011/§2360 w wysokości 5% opłaty. Do budżetu państwa przekazywano 95% opłaty, a na dochody Urzędu 5%, które przekazywano na fundusz jednostki z dniem 31.12.2017 r. i ujmowano w ewidencji księgowej na stronie Wn konta 800 „Fundusz jednostki” w korespondencji ze stroną Ma konta 130A „Rachunek bieżący jednostki-dochody” oraz na stronie Wn konta 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji ze stroną Ma konta 860 „Wynik finansowy”. Ostatecznie na rachunek bieżący jednostki dochody wpłynęła kwota 23,25 zł (5%), tj. część należna j.s.t., zamiast kwoty 465,00 zł (100%).

W rezultacie zarówno w Zestawieniu zmian w funduszu Urzędu Gminy w poz. 2.2 „Zrealizowane dochody budżetowe”, jak i w Rachunku zysków i strat Urzędu w poz. AVI. „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” wykazano tylko 5% uzyskanych dochodów z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych, zamiast 100%.

Odprowadzenie w części należnej budżetowi należy ujmować wyłącznie w księgach budżetu, natomiast w księgach jednostki na koniec każdego roku kwotę uzyskanych dochodów za udostępnianie danych w pełnej wysokości należy przeksięgować z konta 130 na konto 800 oraz z konta 720 na 860. W konsekwencji dochody wykazane w kol. 6 „Dochody wykonane” sprawozdania Rb-27ZZ nie wynikały z rachunku bankowego Urzędu, nie zostały wykazane na podstawie ewidencji księgowej Urzędu, a z ewidencji księgowej budżetu - konto 224 „Rozrachunki budżetu”.

Należności z tytułu opłaty za udostępnianie danych osobowych (zarówno w części należnej budżetowi j.s.t. jak i w części należnej budżetowi państwa) powinny być ujęte w ewidencji prowadzonej w jednostce budżetowej na koncie 221 w korespondencji z kontem 720, natomiast wpływ zrealizowanych dochodów z ww. tytułu zgodnie z opisem konta 130 w korespondencji z kontem 221.

Powyższe narusza § 9 ust. 2 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z § 6 ust. 1 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań...” stanowiącej zał. nr 39 do ww. rozporządzenia.

- dochody za udostępnianie danych osobowych wykazano wg działu 750, rozdziału 75011, §0830 „Wpływy z usług”. W ewidencji księgowej Urzędu nie występuje taka podziałka klasyfikacji budżetowej, a jedynie 750/75011/§2360.

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 ze zm., dalej rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej,

Dochody z ww. tytułu powinny być wykazywane w księgach rachunkowych Urzędu w §0690 „Wpływy z różnych opłat”, zgodnie z zasadami klasyfikacji budżetowej paragrafów dochodów określonych załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych i na tej podstawie wykazane w sprawozdaniu Rb-27ZZ Urzędu Gminy.

- w kol. 7 „Dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego” wykazano dane w kwocie 23,25 zł oraz bez zastrzeżeń przyjęto jednostkowe sprawozdanie Rb-27ZZ Ośrodka Pomocy Społecznej za 2017 rok, w którym również wykazano dane w kol. 7 w kwocie 11.270,82 zł. Potrącenie z dochodów budżetu państwa na rzecz j.s.t. powinno znaleźć odzwierciedlenie w ewidencji księgowej budżetu, a nie jednostki bezpośrednio realizującej zadanie. Powyższe narusza § 6 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 pkt 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej zał. nr 39 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Ponadto w zakresie sporządzania zbiorczego sprawozdania Rb-27ZZ Gminy za okres od początku roku do końca IV kwartału 2017 rok (z 2.02.2018 r.) w części B „Dane uzupełniające do sprawozdania” do sprawozdania wykazano następujące dane: w kol. 2 „Należności”: 23,25 zł – rozdział 75011, 23,84 zł – r. 85228 oraz 486.932,14 zł – r. 85502; w kol. 3 „zaległości”: 0,00 zł – rozdział 75011, 0,00 zł – r. 85228 oraz 475.685,16 zł – r. 85502.

W sprawozdaniu Rb-27S Urzędu za 2017 roku w rozdziale 85502 § 2360 nie wykazano żadnych danych, natomiast podziałka 852/85228/§2360 nie występuje w ogóle.

Dane te w wysokościach wynikających z części B sprawozdania Rb-27ZZ wykazano w sprawozdaniu zbiorczym Rb-27S Gminy za 2017 rok (korekta nr 2) w kol. 5 „Należności” oraz kol. 10 „zaległości netto”.

Bez zastrzeżeń przyjęto sprawozdanie Rb-27S Ośrodka Pomocy Społecznej za 2017 rok, w którym bezzasadnie wykazano dane w podziałkach klasyfikacji budżetowej: 852/85228/§0970 i 855/85502/§0980, które powinny być wykazane w sprawozdaniu Rb-27S Urzędu.

Powyższe narusza § 9 ust. 3 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 6 ust. 3 i ust. 5 zał. nr 39 do ww. rozporządzenia.

11. W zakresie sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych Gminy Rb-ST i Rb-NDS za 2017 rok ustalono następujące nieprawidłowości:
 - a) w Rb-ST sprawozdaniu o stanie środków na rachunkach bankowych Gminy na koniec 2017 roku, (z dnia 19.02.2018 r.) w poz. „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” wykazano kwotę 986.930,48 zł, pomimo, iż stan środków na rachunku budżetu na dzień 31.12.2017 roku wynosił 37.030,48 zł (konto 133 „Rachunek budżetu”). Tym samym, w wierszu 2 „środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń” wykazano kwotę 417.478,00 zł, stanowiącą saldo Ma konta 909 „Rozliczenia międzyokresowe” w zakresie subwencji, zamiast 37.030,48 zł, bowiem kwota ta musi zawierać się w kwocie stanowiącej saldo rachunku budżetu na dzień 31.12.2017 r. Powyższe narusza § 9 ust. 1 i 2 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 22 zał. nr 39 do ww. rozporządzenia.
 - b) w Rb-NDS sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie Gminy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2017 (korekta nr 2 z 3.04.2018 r.). w części D2 „Rozchody”, w wierszu D.25 „inne

cele” wykazano 0,00 zł, pomimo iż w dniu 29.12.2017 roku Gmina ulokowała wolne środki pieniężne w wysokości 949.900,00 zł na lokacie overnight (konto 133-8). Zwrot środków z lokaty nastąpił w dniu 2.01.2018 r., co narusza § 13 pkt 6 i 7 zał. nr 39 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. E) i art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych⁷.

12. W kwartalnym jednostkowym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec IV kwartału 2017 roku (z dnia 31.01.2018 r.):

- a) w poz. N2.1 „pożyczki krótkoterminowe” wykazano kwotę 0,00 zł, pomimo faktu, iż jednostka posiadała na dzień 31.12.2017 roku niewymagalne należności w kwocie 2.331,00 zł z tytułu sprzedaży na raty nieruchomości (działka nr 485/2 w Niegosławicach). Należność została bezzasadnie wykazana w poz. N5.3 „pozostałe należności z tytułów innych niż wymienione powyżej”.
- b) w wierszu N3, poz. N3.2 „depozyty na żądanie” wykazano kwotę 0,00 zł, zamiast kwoty 641.833,59 zł, wynikającej z sald kont 133 (rachunek budżetu wraz z lokatą overnight, bez kaucji), 130W, 130A i 130D (rachunki bieżące jednostki), 224 „Rozrachunki budżetu” oraz 909 „Rozliczenia międzyokresowe” (dochody przyszłych okresów – subwencja),
- c) w poz. N5.3 „pozostałe należności z tytułów innych niż wymienione powyżej” nie wykazano należności z tytułu nadpłat w kwocie ogółem 33.031,09 zł wynikających z ewidencji księgowej konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

Powyższe narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁸ oraz § 13 ust. 1 pkt 2, pkt 4 i pkt 6, w związku z § 14 pkt 6, pkt 9 i pkt 17 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia.

13. Aktem notarialnym Rep. A Nr 4198/2015 z dnia 22.04.2015 r. dokonano na rzecz dotychczasowego najemcy (za zgodą Rady Gminy) sprzedaży działki nr 485/2 w Niegosławicach za cenę 10.140,00 zł (3.060,00 zł płaćna przed podpisaniem aktu). Pozostała kwota 7.080,00 zł została rozłożona na 60 miesięcznych rat po 118,00 zł płaćnych od dnia 30.05.2015 r. do dnia 30.04.2020 r. W roku sprzedaży (2015) przypisu należności z tytułu sprzedaży w kwocie przypadającej do zapłaty na lata 2015-2020, tj. 10.140,00 zł dokonano na koncie 221-142 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, zamiast na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe”.

Ponadto przypis ww. należności ujęto w rozdziale 70005, §0750 „Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze”, pomimo, iż należność dotyczyła sprzedaży nieruchomości na raty i winna być wykazywana w §0770 „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości”. Wpłaty ratalne dokonywane przez nabywcę ujmowano w ewidencji księgowej na koncie 130A wg podziałki 70005/§087. Zgodnie z powyższym w kol. 9 „należności pozostałe do zapłaty ogółem” w rozdziale 70005 wykazywano należności wg tytułu „najem” (§0750), pomimo iż były to należności wg tytułu „sprzedaży

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych,

⁸ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych,

nieruchomości" (§0870). Dochody wykonane w tym zakresie wykazywano w kol. 7 według faktycznego tytułu „sprzedaż” w podziale 700/70005/§0870.

Powyższe narusza zasady funkcjonowania kont 221 i 226 określone w zał. nr 3 do wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku oraz art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

14. Dane wykazane w Rb-27S zbiorczym sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2017 roku (korekta nr 2 z 10.04.2018 r.) w zakresie podziałek klasyfikacji budżetowej: 700/70005/§075 (kol. 11), 756/75601/§0350 (kol. 5 i 9), 756/75616/§0360 (kol. 5 i 9), 756/75616/§0500 (kol. 5 i 9) nie są zgodne z danymi wynikającymi ze sprawozdania jednostkowego Rb-27S Urzędu jako jednostki budżetowej i organu za ten sam okres (korekta nr 3 z 3.04.2018 r.). Ogółem wykazano niezgodne dane na kwotę 12.186,01 zł. Ponadto dane wykazane w podziale 852/85228/§2360 (kol. 5, 7, 8) i 855/85502/§2360 nie wynikają z żadnego sprawozdania Rb-27S jednostek podległych, a dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27S OPS za 2017 rok w podziale 852/85228/§0970 (kol. 5, 7, 8) oraz 855/85502/§2360 (kol. 5, 7, 8, 9 i 10) nie zostały wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S Gminy. Powyższe narusza § 6 ust. 1 pkt 3 wówczas obowiązującego rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
15. W dniu 2.12.2014 r. została zawarta umowa pożyczki z WFOŚiGW z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania „Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Wodzisławiu” w kwocie 448.196,00 zł. W 2015 roku z rozliczenia kosztów zadania wynika, iż zmniejszeniu uległa kwota zaplanowanych kosztów kwalifikowanych, w związku z czym zmniejszeniu uległa kwota dofinansowania zadania o 1.041,08 zł. Zwrotu pożyczki w tejże kwocie na rachunek Funduszu dokonano w dniu 7.09.2015 r. ujmując operację w księgach budżetu na stronie Wn konta 240 „Pozostałe rozrachunki”, zamiast konta 260 „Zobowiązania finansowe” (analityka 260-08). W dniu 31.12.2015 r. spłatę tę ujęto na koncie 260 zapisem obustronnym Wn i Ma oraz równocześnie dokonano przeksięgowania kwoty 1.041,08 zł z konta 240 (stron Ma) na konto 960 „Skumulowane wyniki budżetu” (strona Wn).

W związku z powyższą zmianą Gmina w dniu 14.12.2015 r. podpisała aneks nr 01/15, którym dokonano zmiany wysokości pożyczki z kwoty 448.196,00 zł na 447.154,92 zł oraz zmiany harmonogramu spłaty rat w zakresie wysokości raty 20 (na kwotę 17.091,94 zł) i raty 21 (na kwotę 89.430,98 zł). Z nowego harmonogramu oraz otrzymanej z Funduszu w dniu 8.03.2017 r. „Karty planowanego rozliczenia” wynika, iż na dzień 31.12.2017 r. do spłaty pozostaje 285.802,92 zł. Również z potwierdzenia salda rachunku dla pożyczki wg stanu na dzień 31.12.2017 r. przesłanego przez WFOŚiGW wynikają dwa salda: dla kapitału „Na dobro Nasze” 285.802,92 zł oraz „Na dobro Wasze” 103,50 zł. Podczas gdy w księgach rachunkowych konto 260 na dzień 31.12.2017 r. wykazuje tylko saldo Ma w wysokości 286.844,00 zł. Różnica wynosi 1.041,08 zł. Do Funduszu potwierdzono zgodność salda Ma oraz nie wyjaśniono salda w kwocie 103,50 zł. Również na dzień 30.11.2016 r. wykazano saldo 358.556,00 zł, zamiast Ma 357.514,92 zł i Wn 98,57 zł.

Zatem w części A kwartalnego sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec IV kwartału 2017 roku w poz. E2.2, kol. 7 „grupa III” należało wykazać kwotę 285.802,92 zł, zamiast 286.844,00 zł, łącznie w kol. 2 i 3 należało wykazać kwotę 7.538.839,92 zł, zamiast 7.539.881,00 zł.

Powyższe działania wskazują na naruszenie zasad funkcjonowania ww. kont, na przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób nierzetelny, niewykazanie w Bilansie z wykonania budżetu Gminy danych w zakresie należności i zobowiązań zgodnie z ich treścią ekonomiczną oraz w konsekwencji wykazywanie w sprawozdaniu Rb-Z Urzędu, a tym samym Rb-Z Gminy zawyżonej kwoty zobowiązań. Z obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości nie wynikają inne zasady prowadzenia ww. kont, niż określone przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku.

Ponadto na dzień 31.12.2017 r. jednostka posiadała zobowiązanie długoterminowe w kwocie 671,58 zł z tytułu zakupu w 2016 roku dwóch telefonów komórkowych na raty, którego termin spłaty w miesięcznych ratach określono na lipiec 2018 roku oraz w kwocie 172,20 zł z tytułu zakupu w 2016 roku routera na raty, którego termin spłaty w miesięcznych ratach określono na dzień 19.06.2018 roku. Zobowiązania te podlegały wykazaniu w sprawozdaniu Rb-Z Urzędu za 2017 rok w wierszu E.2.2. w kategorii „kredyty i pożyczki” kol. 12 „przedsiębiorstwa niefinansowe”. Zobowiązań tych nie wykazano również w sprawozdaniach kwartalnych (III i IV kwartał) Rb-Z za 2016 rok oraz za I, II i III kw. 2017 roku.

W związku z wyżej dokonanymi ustaleniami faktyczne zadłużenie Gminy Wodzisław wg stanu na dzień 31.12.2017 roku wynosiło ogółem kwotę 7.539.683,70 zł.

Powyższe narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz § 2 ust. 1 pkt 2 „Instrukcji sporządzania sprawozdań...” stanowiącej zał. nr 9 do ww. rozporządzenia; § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego⁹, art. 4 ust. 2 i art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania kont 240, 260 i 960 określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku.

Konsekwencją nieprawidłowego wykazywania danych w części A sprawozdania Rb-Z było nieprawidłowe wykazywanie danych również w uzupełniającym sprawozdaniu Rb-UZ Urzędu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych wg stanu na koniec 2017 roku (korekta nr 1 z 19.03.2018 r.), w części B „Struktura walutowa tytułów dłużnych według wartości nominalnej” pkt. B2 „kredyty i pożyczki”, w której wykazano kwotę 7.539.881,00 zł, zamiast 7.539.683,70 zł. Powyższe narusza § 17 ust. 1 i ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań...”, stanowiącej zał. nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Ponadto w części C4. „Kredyty i pożyczki według pozostałego terminu zapadalności – stan na koniec okresu sprawozdawczego (wg wartości nominalnej)”:

- w wierszu 4 pn. „grupa III” w kol. 4 pn. „(1;5>” wykazano kwotę 215.132,00 zł, a winna być kwota 214.090,92 zł - pozostały termin zapadalności licząc od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego, tj. 31.12.2017 r. wynosi do 5 lat (2019-2022), zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki - na podstawie umowy. Łącznie wykazano zatem kwotę 5.557.473,00 zł, zamiast kwoty 5.356.431,92 zł.
- w wierszu 7 pn. „banki” w kol. 5 pn. „powyżej 5” wykazano kwotę 0,00 zł, a winna być kwota 200.000,00 zł - pozostały termin zapadalności, licząc od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego, tj. 31.12.2017 r. wynosi powyżej 5 lat (2023 i więcej), zgodnie

⁹ Dz. U. Nr 298, poz. 1767,

z harmonogramami spłaty - na podstawie umów). Łącznie wykazano 0,00 zł, zamiast kwoty 200.000,00 zł.

Powyższe narusza § 22 ust. 1, w związku z ust. 3 pkt 3 i 4 zał. nr 9 „Instrukcja sporządzania sprawozdań” do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

16. W zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej stwierdzono, iż:

- dochody z tytułu sprzedaży działek w kwocie 53.775,00 zł zaklasyfikowano do § 087 „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”, zamiast do § 077 „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości”.
- wydatek w kwocie 8.844,53 zł z tytułu zapłaty składki członkowskiej za przynależność Gminy do Międzygminnego Związku „Planowanie Przestrzenne”, Związku Międzygminnego „Ekologia”, Związku Gmin Wiejskich RP, Stowarzyszenia „Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego zaklasyfikowano do § 4430 „Różne opłaty i składki”, zamiast do § 2900 „Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących”,
- wydatek w kwocie 723,94 zł dotyczący zakupu art. szkolnych jako nagrody dla uczestników konkursu zaklasyfikowano do § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”, zamiast do § 4190 „Nagrody konkursowe”,
- wydatki z tytułu dotacji udzielanych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na kwotę ogółem 106.000,00 zł zaklasyfikowano do § 2820 „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom”, zamiast do § 2360 „Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego”.

Powyższe narusza zasady klasyfikacji paragrafów wydatków i dochodów określonych w zał. nr 3 i nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁰.

17. W 2017 roku wystąpiły przypadki, iż na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” nie dokonywano na bieżąco zapisów zaangażowania wydatków budżetowych na kwotę ogółem 269.958,33 zł. Zaangażowanie wydatków na stronie Ma ujmowano w kwocie wynikającej z zawartej umowy z datą ujmowania w księgach Urzędu otrzymanej od wykonawcy faktur lub po zapłacie. Urząd Gminy na mocy przepisów art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zobowiązany jest do prowadzenia ewidencji księgowej, uwzględniającej wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów również zaangażowanie środków. Jednocześnie należy odróżnić zaangażowanie od zobowiązania, które oznacza wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki (art. 3 ust. 1 pkt 20 ustawy o rachunkowości). Zaangażowanie natomiast poprzedza powstanie zobowiązania, oraz wydatku.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych

III. W zakresie wykonania budżetu:

1. Kwota rozchodów z tytułu spłat kredytów i pożyczek wykazana w kol. 14.1 „Spłaty rat kapitałowych (...) wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych” WPF Gminy na lata 2017-2023 (uchwała Nr XXV/168/2017 Rady Gminy z dnia 27 stycznia 2017 roku) oraz we wszystkich uchwałach zmieniających nie jest zgodna z obowiązującą umową pożyczki i harmonogramem spłaty pożyczki. Rozbieżności dotyczyły planu na 2020 rok, w którym wykazano rozchody w kwocie ogółem 1.174.817,00 zł, w tym z tyt. pożyczki 143.420,00 zł, pomimo, iż faktyczne spłaty rat kapitałowych na 2020 rok wg zawartej umowy pożyczki wynoszą 142.378,92 zł (ogółem rozchody wynoszą 1.173.775,92 zł). Różnica wynosi 1.041,08 zł. Kwota rozchodów wykazywanych w WPF w powyższym zakresie pozostała na niezmienionym poziomie do dnia trwania kontroli. W WPF na lata 2017-2023 oraz na lata 2018-2024 nie wykazano również zobowiązań z tytułu zakupu na raty dwóch telefonów oraz routera. Powyższe narusza art. 226 ustawy o finansach publicznych.
2. Do dnia przeprowadzania kontroli Gmina zaniechała dochodzenia swoich należności w kwocie 4.655,25 zł, w związku z wystawioną na rzecz kontrahenta (Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe „JUSGAZ”) notą księgową nr 3/2014 z dnia 18.12.2014 roku ustaloną na podstawie zestawienia kosztów powykonawczych dla realizowanego w 2013 roku przez ww. kontrahenta zadania pn. „Przebudowa sieci wodociągowej w ul. J. Ch. Paska w Wodzisławiu”, co narusza art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.
Wykonawca na powyższe zadanie wystawił w dniu 30.12.2013 r. fakturę nr 00037/13 w kwocie 80.422,23 zł, sposób zapłaty: akredytywa. W dniu 16.12.2013 r. Wykonawca dokonał realizacji gwarancji bankowej w Banku Spółdzielczym w Wodzisławiu na podstawie żądania zapłaty za wykonane zadanie na kwotę 80.422,23 zł.
3. Pracownikowi zatrudnionemu w Urzędzie na cały etat na stanowisku Kierownik Referatu ustalono i wypłacono wynagrodzenie zasadnicze z okresem obowiązywania od dnia 1.01.2017 roku wg XVI kategorii zaszeregowania w wysokości 3.925,00 zł. W obowiązującym w Urzędzie w 2017 roku Regulaminie Wynagradzania (zarządzenie Nr 57/2009 Wójta z dnia 27 czerwca 2009 wraz ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Nr 53/2014 Wójta z dnia 1 lipca 2014 roku), w zał. nr 1 „Tabela miesięcznych kwot wynagradzania zasadniczego pracowników samorządowych Urzędu Gminy w Wodzisławiu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę” ustalono maksymalne miesięczne wynagrodzenie zasadnicze dla XVI kategorii zaszeregowania w kwocie 3.800,00 zł. Zawyżono zatem miesięczną kwotę wynagrodzenia zasadniczego dla pracownika o 125,00 zł, a ogółem o kwotę 1.470,68 zł (uwzględniając fakt, iż w październiku i grudniu pracownik przebywał na zwolnieniu lekarskim). Zawyżenie dotyczyło tylko 2017 roku. Konsekwencją zawyżenia wynagrodzenia zasadniczego było zawyżenie dodatku stażowego (20%), dodatku funkcyjnego oraz podstawy ustalenia wysokości dodatkowego wynagrodzenia rocznego.
4. Pismem K-2122/4/2013r z dnia 25.07.2013 r. były Wójt przyznał pracownikowi dodatek specjalny na okres od 1.07.2013 r. do 31.12.2013 r. w wysokości 25% wynagrodzenia zasadniczego, w związku ze zwiększeniem obowiązków poza zakresem czynności, tj. prowadzenie ewidencji i księgowanie opłaty za odpady komunalne. Zadania te zostały przypisane pracownikowi w jego zakresie czynności pismem znak K.1020.13 z dniem 3.07.2013 r. Dodatek ten przyznawano pracownikowi corocznie przez kolejne lata 2014-2018. Przyznawanie corocznie dodatku specjalnego na te same zadania nie miało charakteru

tymczasowego, a charakter ciągły. Jediną cechą okresowości przy przyznawaniu tego świadczenia był okresowy wzrost kwoty dodatku specjalnego w związku ze zwiększaniem wysokości wynagrodzenia zasadniczego oraz coroczność jego przyznawania. Przyznawanie dodatku rok w rok na te same zadania zaprzecza istocie tego dodatku. Dodatek specjalny to świadczenie, które może być przewidziane jedynie za wykonanie dodatkowych zadań, poza bieżącymi zadaniami służbowymi, lub z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych. Jest to zatem świadczenie o charakterze jednorazowym lub też krótkookresowym, nieposiadającym cech stałości. W związku z tym nie może być stałym elementem wynagrodzenia, przyznawanym na czas nieokreślony. Jeżeli pracownik stale wykonuje określone czynności, które równocześnie są czynnościami dodatkowymi i wymagają zwiększonego nakładu pracy, to wynagrodzenie z tego tytułu powinno być uwzględnione w poziomie jego wynagrodzenia zasadniczego. Dodatek specjalny natomiast powinien mieć charakter fakultatywny, a okoliczności jego przyznania bezwzględnie charakter „okresowości”, co dotyczy zarówno zwiększenia obowiązków służbowych, jak i powierzenia dodatkowych zadań, na co wprost wskazuje ustawodawca. Ciągły charakter tego świadczenia przesądza, że dodatek jest przyznawany z naruszeniem art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych¹¹.

5. Pracownikowi, który z dniem 13.01.2017 r. nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 20 lat pracy zawodowej w wysokości 75% wynagrodzenia miesięcznego, wypłacono nagrodę w zaniżonej kwocie o 533,10 zł, bowiem do ustalenia wysokości nagrody nie uwzględniono dodatku specjalnego przyznanego w dniu 16.01.2017 r. na okres 2017 r. w wysokości 25% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego pracownika oraz z uwagi na fakt, iż w dniu 24.01.2017 r. nastąpiła zmiana (wzrost) wynagrodzenia zasadniczego na korzystniejsze, z terminem obowiązywania od dnia 1.01.2017 r. pracownikowi nie dokonano ponownego przeliczenia nagrody i wypłacenia (wyrównania) powstałej różnicy. Powyższe narusza § 8 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych¹² oraz § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop¹³, w związku z art. 38 ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych. W czasie trwania kontroli, w dniu 29.03.2018 r. dokonano wypłaty powstałej różnicy.
6. Nieprawidłowo naliczano i wypłacano dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników Urzędu za 2017 rok z powodu pomniejszenia podstawy dodatkowego wynagrodzenia rocznego o dodatek stażowy za czas niezdolności do pracy z powodu choroby, jak i zwolnień od pracy przewidzianych w art. 188 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy¹⁴ oraz w § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 roku w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy¹⁵. Ponadto pracownikom korzystającym z opieki nad dzieckiem do lat 14 i urlopu okolicznościowego w nieprawidłowy sposób pomniejszano podstawę do naliczenia dodatkowego wynagrodzenia

¹¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 902 ze zm., dalej ustawa o pracownikach samorządowych,

¹² Dz. U. z 2014 r. poz. 1786 ze zm., dalej rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,

¹³ Dz. U. Nr 2, poz. 14 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r.,

¹⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 108,

¹⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 1632, dalej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 roku,

rocznego o wynagrodzenie za czas tej nieobecności, bowiem wyliczenia dokonywano na podstawie otrzymanego przez pracownika wynagrodzenia za cały rok, które dzielono przez 12 miesięcy, a następnie przez 30 dni. W ten sposób dokonywano uśrednienia kwoty pomniejszającej podstawę do naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2017 rok zaniżono 25 pracownikom na kwotę ogółem 1.371,76 zł. W czasie kontroli, w dniu 27.04.2018 r. wyrównano pracownikom dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2017 rok. Powyższe narusza art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników sfery budżetowej¹⁶, § 6 w związku z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 roku w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy¹⁷.

7. Na etapie planowania budżetu na 2017 rok do wyliczenia planowanej liczby osób zatrudnionych w Urzędzie przyjęto nieprawidłową liczbę emerytów, tj. 24, zamiast 25. Również na etapie ustalania przeciętnej liczby osób zatrudnionych w Urzędzie nie uwzględniono prawidłowej liczby emerytów, co spowodowało niższe faktycznej kwoty odpisu. Całkowity odpis na 2017 rok wyniósł 68.036,00 zł (53,38 etatów + 24 emerytów). Kwota korekty wyniosła minus 3.764,00 zł. W wyniku ustaleń w czasie kontroli całkowity odpis na 2017 rok wynosi 68.230,78 zł: 53,38 etatów + 25 emerytów. Kwota korekty wynosi minus 3.958,78 zł. Różnica między korektą ustaloną przez Urząd a właściwą ustaloną w trakcie kontroli wynosi minus 194,78 zł. W efekcie na koniec 2017 roku dokonano zwiększenia kwoty odpisu na ZFŚS na 2017 rok w zaniżonej kwocie o 194,78 zł. Powyższe narusza § 1 i § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych¹⁸, w związku z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych¹⁹.
8. W 2017 roku dokonano wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dla dwóch członków OSP w kwocie ogółem 260,00 zł za uczestnictwo w kursie weryfikacyjnym z Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, którego organizatorem nie była Państwowa Straż Pożarna lub gmina, a Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, co narusza art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej²⁰ oraz § 1 pkt 2 uchwały Nr XX/161/2012 Rady Gminy z dnia 30 marca 2012 roku w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu dla członków ochotniczych straży pożarnych z terenu gminy Wodzisław za uczestnictwo w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę.

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 2217 ze zm., dalej ustawa o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 927, dalej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 roku,

¹⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349, dalej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,

¹⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 2191 ze zm., dalej ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych,

²⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 736 ze zm.,

9. W zakresie sporządzania „Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego za 2017 rok” stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- zaniżono średnioroczny etat dla jednego nauczyciela mianowanego, bowiem do jego ustalenia pominięto okres przebywania przez tego nauczyciela na urlopie dla poratowania zdrowia w 2017 roku od dnia 1.01.2017 r. do dnia 3.05.2017 r., który zgodnie z art. 73 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karty Nauczyciela²¹ pozostaje w tym czasie w zatrudnieniu i pobiera wynagrodzenie. Wykazano 6,03, zamiast 10,03.
 - zaniżono wysokość osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego (S_j) dla ww. nauczyciela. Prawidłowo wyliczona stawka wynosi 1.459,36, wykazano 877,36.
Powyższe spowodowało wykazanie niewłaściwych danych dotyczących wszystkich nauczycieli mianowanych w kol. 6, 8 i 10 „Sprawozdania” sporządzonego przez Gminę: w zakresie:
 - zaniżono średnioroczną liczbę etatów nauczycieli mianowanych dla okresu od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia (kol. 6) o 0,5. Prawidłowo wyliczona ilość etatów okresie wynosi 12,04, wykazano 11,54.
Ponadto w „Sprawozdaniu” w kol. 7 „średnioroczna liczba etatów od dnia 1 września do dnia 31 grudnia” dla nauczycieli mianowanych wykazano wartość 12,62, zamiast 12,63. Konsekwencją powyższej zmiany była inna suma iloczynów średniorocznej liczby etatów nauczycieli mianowanych i średnich wynagrodzeń nauczycieli, ustalonych dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych (kol. 8). Prawidłowa kwota dla nauczycieli mianowanych wynosi 582.103,10 zł $[8 \cdot (3.964,20 \cdot 12,04) + 4 \cdot (3.964,20 \cdot 12,63)]$. Wykazano 566.087,76 zł.
 - zaniżono kwotę różnic między wydatkami poniesionymi przez Gminę na wynagrodzenia dla nauczycieli w 2017 roku, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli i średnich wynagrodzeń nauczycieli (kol. 10) dla nauczycieli mianowanych o 16.015,37 zł. Prawidłowa kwota wynosi minus 54.611,86 zł, wykazano minus 38.596,49 zł.
Tym samym zmianom uległy kwoty jednorazowych dodatków uzupełniających wypłaconych nauczycielom mianowanym. W dniu 27.04.2018 roku dokonano wypłaty wyrównania jednorazowego dodatku za 2017 rok.
Nieprawidłowość narusza § 3 ust. 1 i ust. 6 oraz § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego²².
10. Nie dokonano ustalenia wartości szacunkowej zamówienia publicznego, którego przedmiotem było świadczenie przez Wykonawcę podstawowej usługi prawniczej polegającej na doradztwie podatkowym, zastępstwie procesowym, na podstawie udzielonego pełnomocnictwa procesowego, w postępowaniach o zwrot podatku od towarów i usług (VAT) oraz w innych powiązanych z nim postępowaniach, jak również doradztwie prawnym w zakresie zastępstwa procesowego, mającym charakter pomocniczy wobec powyższej podstawowej usługi

²¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.,

²² Dz. U. z 2010 r. Nr 6, poz. 35 ze zm., dalej rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu opracowania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego

prawniczej, udzielonego umową z dnia 14.11.2017 r. Powyższe narusza art. 35 ust. 1, w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych²³.

W umowie w § 4 Zamawiający zastrzegł, że łączne wynagrodzenie z zawartej umowy nie przekroczy 30.000,00 € netto. Pomimo tego zapisu zamówienia publicznego udzielono z pominięciem zasad określonych w Regulaminie postępowania w sprawach o zamówieniach publicznych oraz dokonywania wydatków publicznych nieobjętych przepisami o zamówieniach publicznych, który stanowi załącznik do zarządzenia Nr 4/2008 Wójta z dnia 31 stycznia 2008 r. wraz ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Nr 25/2014 Wójta z dnia 17 kwietnia 2014 r.

IV. W zakresie mienia komunalnego:

Z przeprowadzonych w 2017 roku ustnych przetargów nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości o nr działek 150/4, 152/2 i 200/5 zakończonych wynikiem negatywnym Komisja przetargowa nie sporządzała protokołów oraz nie opublikowała na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy informacji o negatywnym rozstrzygnięciu przetargu na okres 7 dni, co narusza rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości²⁴.

V. W zakresie rozliczeń finansowych z jednostkami organizacyjnymi:

1. Bez zastrzeżeń przyjęto 4 sprawozdania budżetowe Rb-28S za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 rok (z dnia 31.01.2018 r.) sporządzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu odrębnie dla zadań własnych i dla zadań zleconych, co narusza § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 8 „Instrukcji sporządzania sprawozdań....” stanowiącej zał. nr 39 do ww. rozporządzenia.

Od 2018 roku OSP sporządza jedno sprawozdanie Rb-28S obejmujące swym zakresie zarówno zadania własne, jak i zlecone. W związku z powyższym odstąpiono od wydania wniosku pokontrolnego dotyczącego tej nieprawidłowości.

2. Bez zastrzeżeń przyjmowano od Zespołu Szkół w Wodzisławiu i Szkoły Podstawową w Lubczy sprawozdania budżetowe Rb-27S i Rb-28S i z operacji finansowych Rb-N i Rb-Z za 2017 r., które zostały podpisane przez Głównego Księgowego Centrum Usług Wspólnych oraz dyrektorów poszczególnych szkół, zamiast przez Kierownika CUW jako kierownika jednostki obsługującej jaką jest od dnia 1.01.2017 roku CUW (utworzony na mocy uchwały Nr XXIII/159/2016 Rady Gminy z dnia 29 listopada 2016 roku). Odpowiedzialność za brak podpisu właściwej osoby spoczywa na kierowniku jednostki obsługującej, stosownie do art. 10c ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁵, w związku z art. 53 ust. 5 ustawy o finansach publicznych. Za przyjęcie sprawozdań bez zastrzeżeń odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki odbierającej sprawozdanie, co narusza § 9 ust. 3 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

²³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych,

²⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1490, dalej rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości

²⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy Wodzisław poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Wójt oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy).

Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Opracować prawidłowo i w sposób kompletny zasady (politykę) rachunkowości, w tym założowy plan kont, dostosowując dokumentację przyjętych zasad do przepisów prawa i potrzeb jednostki, stosownie do art. 10 ust. 1, w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz § 20 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²⁶.
2. Stany aktywów i pasywów występujące w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia (BZ), wprowadzać w tej samej wysokości i po tych samych stronach konta w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych (BO), stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze zasady funkcjonowania kont określone w zał. nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku.

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku

3. Zapisów na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki”- subkonto dochody dokonywać na podstawie dokumentów bankowych ujmując na koncie wszystkie kwoty wynikające z wyciągu bankowego celem zapewnienie zgodności salda konta 130 ze stanem środków pieniężnych na rachunku bankowym w danym dniu, stosownie do zasad funkcjonowania konta 130 określonych w zał. nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku i obowiązującej w Urzędzie polityce rachunkowości oraz art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
4. W księgach rachunkowych Urzędu ujmować operacje gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 i art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont jednostki określonych w zał. nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz w obowiązującej w jednostce dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości²⁷, a w szczególności:
 - a) wnoszone przez najemców lokali gminnych kaucje gromadzić na wydzielonym rachunku i ujmować w ewidencji księgowej Urzędu Gminy na koncie 139 „Inne rachunki bankowe” w korespondencji z kontem 240 „Pozostałe rozrachunki”,
 - b) rozrachunki z tytułu odpisu 2% uzyskanych wpływów podatku rolnego do Izby Rolniczej, z tytułu przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń, rozrachunków z towarzystwami ubezpieczeniowymi z tytułu składek na ubezpieczenie samochodów strażackich, pojazdów specjalistycznych, budynków gminnych, mienia i sprzętu, imienne strażaków oraz rozrachunki Powiatowym Urzędem Pracy i gminnymi jednostkami z tytułu refundacji poniesionych wydatków ujmować na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”,
 - c) przychody ze sprzedaży nieruchomości gruntowych oraz z tytułu odszkodowania za nieruchomości ujmować na koncie 760 „Pozostałe przychody operacyjne”.
 - d) operacje dotyczące wpływu na rachunek bankowy Urzędu-wydatki (130W) środków z tytułu zapłaty przez jednostki gminne not księgowych, z tytułu refundacji kosztów z Powiatowego Urzędu Pracy ujmować w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 130W „Rachunek bieżący jednostki-wydatki” w korespondencji ze stroną Ma konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”.
 - e) operacje zwrotu środków otrzymanych na realizację wydatków budżetowych z rachunku bieżącego wydatków na rachunek budżetu ujmować w ewidencji księgowej na stronie Wn konta 223 w korespondencji ze stroną Ma konta 130W.
 - f) na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe” dokonywać przypisu należności z tytułu sprzedaży nieruchomości na raty, jeżeli stanowią one należności długoterminowe.
 - g) na koncie 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji z kontem 800 „Fundusz jednostki” ujmować w momencie zapłaty równowartości środków wydatkowanych z budżetu na inwestycje.
 - h) przypisu należności, w szczególności należności z tytułu sprzedaży nieruchomości, dokonywać na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” według tytułu, którego należności dotyczą.

²⁷ zarządzenie Nr 115/2016 Wójta z dnia 30 grudnia 2016 roku

- i) zaprzestać bezpodstawnego przyjmowania na stan środków trwałych w budowie (inwestycji) wartości środków udzielonych przez Gminę dotacji celowych na zadania inwestycyjne, a operacje udzielenia dotacji w ewidencji księgowej Urzędu ujmować na stronie Wn konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji ze stroną Ma konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, a rozliczenie dotacji na stronie Wn konta 224 w korespondencji ze stroną Ma konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”
 - j) na koncie rozrachunkowym 260 „Zobowiązania finansowe” dokonywać zapisów odzwierciedlających rzeczywisty stan należności i zobowiązań.
5. Ustalić rzetelny stan konta 851 „Fundusze specjalne” w zakresie stanu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, wyniki ustalenia rzetelnego stanu ująć w księgach rachunkowych.
 6. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
 7. Zapewnić bieżące przekazywanie do Referatu Finansowego decyzji Wojewody dotyczących nieodpłatnie otrzymanych działek, dowodów OT dotyczących przyjęcia środków trwałych i aktów notarialnych dotyczących zdjęcia ze stanu środków trwałych celem umożliwienia ujmowania zdarzeń w miesiącu, w którym wystąpiły.
 8. Przeprowadzać na ostatni dzień roku budżetowego rzetelną inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów – Urzędu i budżetu - właściwą metodą, w szczególności w drodze weryfikacji inwentaryzacją obejmować stan środków trwałych w budowie, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
 9. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio udokumentować oraz powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze w zakresie inwentaryzacji nieruchomości również § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku. Ujawnione w trakcie inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych wyjaśniać i rozliczać w księgach tego roku, na który przypadał termin inwentaryzacji, stosownie do art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
 10. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze ujmować w sprawozdaniach finansowych „Bilans jednostki”, „Bilans z wykonania budżetu gminy” oraz „Zestawienie zmian w funduszu jednostki” zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ujmując dane w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań stanowiących odpowiednio zał. nr 5, nr 7 i nr 11 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku, stosownie do § 23 ust. 3, ust. 4 i ust. 8 tegoż rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości.
 11. Księgi rachunkowe prowadzić w sposób sprawdzalny, umożliwiający stwierdzenie poprawności dokonywanych w nich zapisów, w szczególności w zakresie danych dotyczących zrealizowanych dochodów i wydatków ujmowanych na koncie 800 „Fundusz jednostki” wg odpowiednich kont ksiąg pomocniczych, celem poprawnego sporządzenia sprawozdania finansowego, stosownie do art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

- 12.** Sprawozdania budżetowe sporządzać w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz wykazywać w nich kwoty wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁸, w szczególności:
- a)** w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu:
- w kol. 8 „Dochody otrzymane” w zakresie dochodów z tytułu udziału j.s.t. we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wykazywać kwoty udziałów, które wpłynęły na rachunki bankowe j.s.t. w okresie sprawozdawczym, stosownie do § 3 ust. 4 pkt 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej zał. nr 36 do ww. rozporządzenia,
 - w kol. „Saldo końcowe” (kol. 9 „Należności pozostałe do zapłaty ogółem” oraz kol. 11 „nadpłaty”) wykazywać należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości netto oraz nadpłaty ustalone na podstawie danych analitycznych kont podatkowych. W kol. „Należności pozostałe do zapłaty” wykazywać kwoty stanowiące różnicę pomiędzy kwotami wykazanymi w kol. „Należności” oraz kwotami wykazanymi w kolumnach „Dochody wykonane” i „Potrącenia” z uwzględnieniem nadpłat, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 7 i 8 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych ...” stanowiącej zał. nr 36 do ww. rozporządzenia,
 - w kol. 5 „Należności” w zakresie dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe wykazywać kwoty zgodne z kwotami wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów, stosownie do § 3 ust. 2 pkt 1 lit. b) „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych ...” stanowiącej zał. nr 36 do ww. rozporządzenia.
- b)** w sprawozdaniach Rb-27ZZ Urzędu z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami:
- w kolumnie „Dochody wykonane ogółem” wykazywać dochody wykonane na podstawie ewidencji analitycznej do konta rachunek bieżący jednostki budżetowej oraz do kasy jednostki i zapłaconych kartą płatniczą, stosownie do § 6 ust. 1 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań...” stanowiącej zał. nr 36 do ww. rozporządzenia,
 - nie wykazywać danych w kol. 7 „Dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego”, stosownie do § 6 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 pkt 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań...” stanowiącej zał. nr 36 do ww. rozporządzenia.
- c)** w sprawozdaniu Rb-27S Urzędu w kol. „Należności”, „Zaległości” i „Nadpłaty” wykazywać dane wynikające z części B „Dane uzupełniacie do sprawozdania” sprawozdania Rb-27ZZ, stosownie do § 6 ust. 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań...” stanowiącej zał. nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku.
- d)** w sprawozdaniu w Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego w poz. „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” oraz w poz. „środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń” wykazywać rzeczywisty stan środków na rachunku budżetu j.s.t. na podstawie dowodów bankowych, zgodnych

²⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 109 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku,

z zapisami księgowości banku, stosownie do § 22 ust. 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań...” stanowiącej zał. nr 36 do ww. rozporządzenia,

- e) w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego po stronie wykonania wykazywać rozchody z tytułu lokowania wolnych środków na lokatach overnight, których zwrot następuje w roku następnym, w kwotach wynikających z urzędzeń księgowych, stosownie do § 13 pkt 6 i 7 zał. nr 36 do ww. rozporządzenia, w związku z art. 5 ust. 1 pkt 4 lit e i art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.
- f) sprawozdania zbiorcze Rb-27S i Rb-28S (w szczególności sprawozdań jednostkowych) sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego jak jednostki budżetowej i organu, stosownie do § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
- 13. Na bieżąco uzgadniać stany nadpłat występujące w szczegółowej ewidencji podatków i opłat z obrotami i saldami konta księgi głównej, stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
- 14. Dokonywać kontroli formalno-rachunkowej oraz merytorycznej prawidłowości przekazanych przez kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej sprawozdań budżetowych, stosownie do § 9 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
- 15. Sprawozdanie kwartalne Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz § 13 ust. 1 pkt 2, 4 i 6, w związku z 14 § pkt 6, 9 i 17 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej zał. nr 9 do ww. rozporządzenia, w szczególności:
 - a) w poz. N2.1 „pożyczki krótkoterminowe” wykazywać niewymagalne należności z tytułu sprzedaży nieruchomości na raty,
 - b) w poz. N3.2 „Depozyty na żądanie” wykazywać środki pieniężne znajdujące się na rachunkach bankowych jednostki, za wyjątkiem zgromadzonych na rachunku sum depozytowych i funduszu socjalnego plus ewentualne środki na niewygasające wydatki, powiększone o udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz dochodów z urzędów skarbowych uzyskanych w styczniu za grudzień roku poprzedniego, pomniejszone o subwencję otrzymaną w grudniu na styczeń roku następnego oraz zwroty dotacji do dysponentów przekazujących dotacje i dochody pobrane na rzecz budżetu państwa z tytułu usług opiekuńczych, udostępniania danych osobowych oraz funduszu alimentacyjnego podlegających zwrotowi w styczniu roku następnego,
 - c) w poz. N5.3 „pozostałe należności z tytułów innych niż wymienione powyżej” wykazywać należności z tytułu nadpłat wynikające z ewidencji księgowej konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

16. W jednostkowym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wykazywać rzetelnie dane wynikające z ewidencji księgowej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, w szczególności zaliczając do kategorii zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek również zobowiązania, których cena jest płatna w ratach (tzw. sprzedaż na raty), stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w związku z § 2 ust. 1 pkt 2 zał. nr 9 „Instrukcja sporządzania sprawozdań...” do ww. rozporządzenia oraz § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego.
17. W Rb-UZ rocznym sprawozdaniu uzupełniającym o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych za dany rok prawidłowo wykazywać nominalną zobowiązań jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego z tytułu zaciągniętych kredytów (część B) i pożyczek oraz wartości nominalne z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek ze względu na pozostały termin zapadalności (część C4), zgodnie z zasadami wskazanymi w § 17 ust. 1 i ust. 3 oraz § 22 załącznika nr 9 „Instrukcja sporządzania sprawozdań” do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
18. Prawidłowo stosować w planowaniu, ewidencji i sprawozdawczości klasyfikację dochodów i wydatków określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w szczególności:
- dochody z tytułu sprzedaży działek klasyfikować do § 077 „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości”,
 - wydatki z tytułu zapłaty składki członkowskiej za przynależność Gminy do związków gmin klasyfikować do § 2900 „Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących”,
 - wydatki dotyczący zakupu art. szkolnych przeznaczonych na nagrody dla uczestników konkursu organizowanych przez Gminę klasyfikować do § 4190 „Nagrody konkursowe”,
 - wydatki z tytułu dotacji celowych udzielanych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie klasyfikować do § 2360 „Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego”,
 - dochody za udostępnianie danych osobowych wykazano w sprawozdaniu Rb-27ZZ Urzędu w § 0830 „Wpływy z usług”, zamiast w § 0690 „Wpływy z różnych opłat”.
19. W ewidencji księgowej na bieżąco ujmować wartość zaangażowania wydatków na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych oraz zasad funkcjonowania konta 998 określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku.

20. W Wieloletniej Prognozie Finansowej ujmować dane dotyczące rozchodów w poszczególnych latach, w kwotach zgodnych z kwotami spłat wynikającymi z harmonogramów spłat w zawartych przez gminę umowach, zapewniając realistyczność WPF, stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.
21. W przypadku ustalenia przypadających na rzecz jednostki samorządu terytorialnego należności pieniężnych od kontrahenta, podejmować czynności zmierzające do ich wykonania, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.
22. Wynagrodzenia dla pracowników Urzędu ustalać i wypłacać na podstawie obowiązującego w jednostce Regulaminu Wynagradzania.
23. Dodatki specjalne przyznawać zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych, tj. na czas okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.
24. Wysokość nagrody jubileuszowej dla pracowników samorządowych ustalać na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w dniu nabycia prawa do tej nagrody, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze – wynagrodzenia przysługującego mu w dniu jej wypłaty, stosownie do § 8 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.
25. Do podstawy wymiaru nagrody jubileuszowej wliczać wszystkie stałe (lub okresowe) składniki wynagrodzenia w wysokości określonej w umowie o pracę, stosownie do § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop, w związku z art. 38 ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych.
26. Przy naliczaniu dodatkowego wynagrodzenia rocznego nie pomniejszać dodatku stażowego o dodatek wypłacany za czas niezdolności do pracy z powodu choroby jak i zwolnień od pracy z tytułu urlopów okolicznościowych i opieki nad dzieckiem. Przy ustalaniu podstawy do naliczania dodatkowego wynagrodzenia rocznego za dany rok, stanowiącej sumę wynagrodzenia za pracę otrzymaną przez pracownika w ciągu danego roku kalendarzowego, prawidłowo pomniejszać tę sumę z tytułu korzystania przez pracownika z urlopu okolicznościowego oraz opieki nad dzieckiem do lat 14, obliczanych jak wynagrodzenie urlopowe, stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników sfery budżetowej.
27. Dokonywać prawidłowego wyliczenia liczby emerytów oraz korekty odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, w stosunku do faktycznej liczby emerytów w danym roku, zgodnie z § 1 i § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, w związku z art. 5 ust. 5 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.
28. Wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dla członków OSP dokonywać za uczestnictwo w szkoleniu pożarniczym organizowanym wyłącznie przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, stosownie do art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej i obowiązującej w tym zakresie uchwały Rady Gminy.

29. Przy ustalaniu i wypłacie jednorazowych dodatków uzupełniających dla nauczycieli przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu opracowania sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego.
30. Przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ustalać jego wartość zgodnie z art. 35 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
31. Zamówień publicznych niepodlegających, ze względu na wartość, przepisom ustawy Prawo zamówień publicznych udzielać na zasadach określonych w obowiązującym w jednostce zarządzeniu Wójta w sprawie udzielania zamówień, których szacunkowa wartość nie przekracza równowartości w złotych kwoty 30.000,00 €.
32. Z przeprowadzonego przetargu –również zakończonego wynikiem negatywnym – sporządzać protokół oraz zamieszczać na tablicy ogłoszeń informacje o rozstrzygnięciu przetargu na okres 7 dni, stosownie do § 10 oraz § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.
33. Egzekwować od kierownika Centrum Usług Wspólnych jako kierownika jednostki obsługującej składanie sprawozdań budżetowych i z operacji finansowych sporządzonych rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, mając na uwadze § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w związku z art. 53 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oczekuje od Pani Wójt zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Do wiadomości:

Rada Gminy w Wodzisławiu

ZASTĘPCA PREZESA
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
mgr Zbigniew Rękas